

Notitie

Onderwerp: Quickscan omgevingsaspecten N355 Quatrebras-Twijzel
Projectnummer: 358774
Datum: 27-07-2018

1 Natuur

1.1 Inleiding

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. De wet- en regelgeving voor natuur in Nederland heeft als belangrijkste component het zorgplichtbeginsel, dat van elke initiatiefnemer verlangt dat hij zich vooraf op de hoogte stelt van eventuele schadelijke effecten op voorkomende beschermde soorten planten en dieren en hun leefomgeving. Uit deze wet- en regelgeving vloeit voort dat bij de planontwikkeling dient te worden nagegaan of ruimtelijke ingrepen een negatieve invloed hebben op planologisch begrensde en beschermde natuur- en landschapswaarden en beschermde planten- en diersoorten. Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur.

De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Wet natuurbescherming:
 - Natura 2000-gebieden
 - Soorten
- Natuurnetwerk Nederland (NNN) en eventueel gebieden buiten het NNN zoals weidevogelleefgebieden, akkervogelgebieden en ganzenfoerageergebieden
- Overig beleid (bv gemeentelijk)

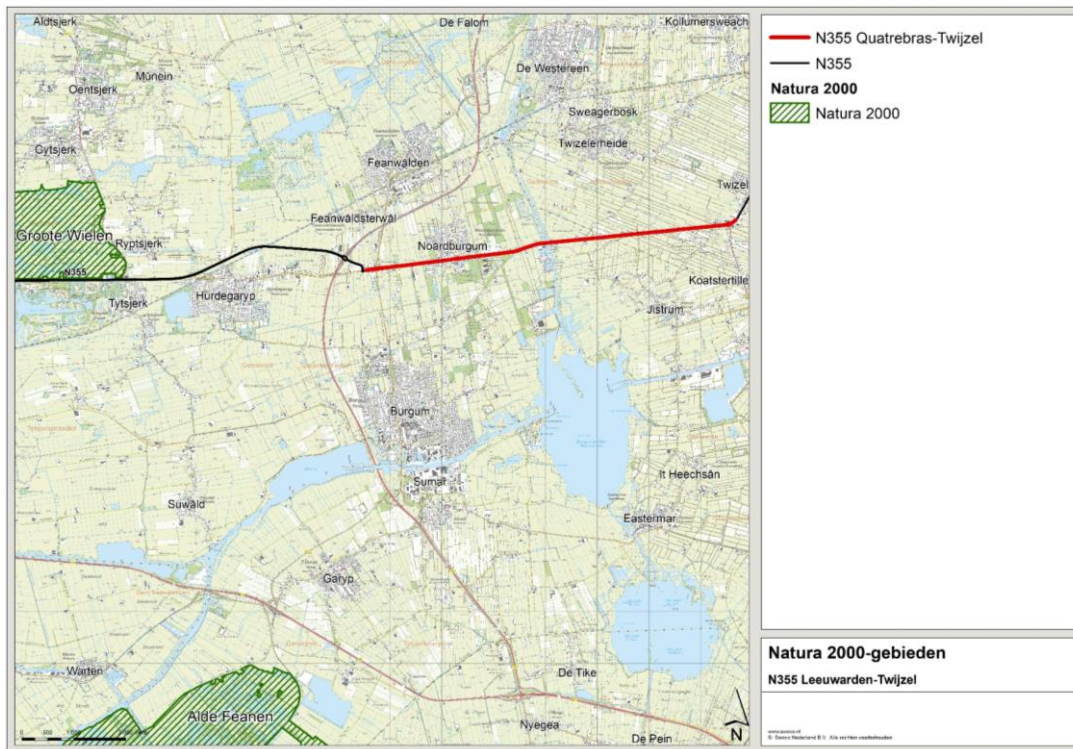
In hoeverre die afgegeven kunnen worden hangt af van de beschermingsstatus van de betreffende soort of het gebied, de aard van de effecten, de mogelijkheden voor compensatie en mitigatie en het belang van de ruimtelijke ontwikkeling.

In de quickscan natuur de mogelijke aanwezige beschermde natuurwaarden binnen het plangebied inzichtelijk gemaakt. Hiertoe is een globale inventarisatie uitgevoerd naar mogelijke aanwezige natuurwaarden en de noodzaak van vervolgonderzoek of de aanvraag van een ontheffing.

1.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

De N355 Quatrebras-Twijzel valt niet binnen de begrenzing van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Groote Wielen op een afstand van ca. 4,5 km. Het Natura 2000-gebied de Groote Wielen heeft geen aangewezen stikstofgevoelige habitattypen. Natura 2000 gebied De Alde Feanen heeft wel stikstofgevoelige habitattypen en bevindt zich op ca. 7,5 km van het plangebied. In onderstaande afbeelding is de globale ligging van het plangebied ten opzichte van de Natura 2000-gebieden weergegeven.

Natura 2000-gebieden Grootte Wielen en Alde Feanen.

Het plangebied is niet in een Natura 2000-gebied gelegen of in de directe nabijheid. Directe aantasting zoals oppervlakteverlies en versnippering van Natura 2000-gebied is niet aan de orde. Mogelijke verstoring van verstoringgevoelige dieren door beweging, geluid, trilling en licht gedurende de realisatiefase en gebruiksfase reikt tot maximaal enkele honderden meters ver. Hiermee is uitgesloten dat er effecten zijn van verstoring op de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (Grootte Wielen en Alde Feanen).

Natura 2000-gebied De Alde Feanen is een habitatrictlijngebied met aangewezen habitattypen die gevoelig zijn voor de uitstoot van stikstof. Vanwege het project is geen sprake van een extra verkeersaantrekkende werking van gemotoriseerd verkeer waardoor er sowieso geen negatieve effecten te verwachten zijn vanwege stikstofdepositie. Significant negatieve effecten kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten. Het aanvragen van een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming of nadere toetsing in de vorm van een passende beoordeling is niet aan de orde.

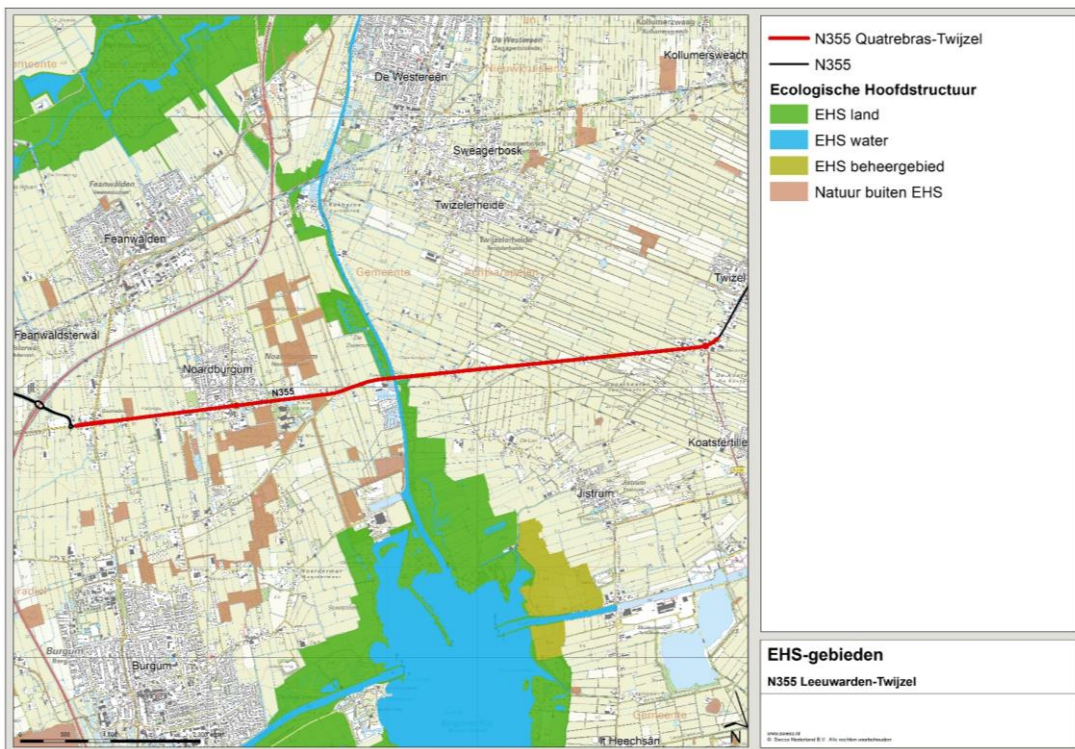
In de aanlegfase zal tijdelijk een geringe toename in stikstofdepositie ontstaan. Om negatieve effecten van deze stikstofdepositie op de stikstofgevoelige habitattypen uit te kunnen sluiten of aan te kunnen tonen, dient een stikstofberekening uitgevoerd te worden met de Aeries calculator. Indien uit de Aeries berekening blijkt dat door de werkzaamheden de drempelwaarde voor stikstofdepositie wordt overschreden, moet voor de geplande werkzaamheden een vergunning worden aangevraagd of melding gedaan bij het bevoegd gezag (provincie).

Natuurnetwerk Nederland

Het deel van Fryslân waar zich het plangebied bevindt betreft Coulissenlandschap Noordelijke Wouden en ligt op een uitloper van het Drentsch Plateau. Typisch voor dit deel van de provincie zijn de vele houtwallen en elzensingels die de agrarische percelen

omgeven. Door de hoge dichtheid aan opgaande elementen is het een leefgebied voor veel broedvogels en vleermuizen (waaronder de zeldzame tweekleurige vleermuis).

Het plangebied kruist de Friese EHS welke parallel aan het kanaal Kûkhnsterfeart aanwezig is. De huidige N355 gaat hier door middel van een brug overheen. Ter plaatse van dit gedeelte van het plangebied vinden geen werkzaamheden plaats. Verder grenst het plangebied op een aantal plaatsen aan Natuur buiten EHS. Ook binnen deze gebieden vinden geen werkzaamheden plaats. In onderstaande afbeelding is de globale ligging van het plangebied weergegeven ten opzichte van de aanwezige EHS.

Natuur binnen en buiten de EHS

De werkzaamheden worden buiten de begrensde natuurgebieden uitgevoerd en er gaat geen areaal aan EHS verloren. Daarnaast gaan geen wezenlijke kenmerken verloren. Derhalve zullen geen negatieve effecten ontstaan aan de aangewezen EHS percelen of de percelen met natuur buiten EHS. Nadere toetsing aan het beleid van de provincie Fryslân ten aanzien van de EHS is niet aan de orde.

1.3 Soortenbescherming

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied. De inventarisatie bestaat uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek en habitatgeschiktheid beoordeling.

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- NDFP (laatste 5 jaar)
- Soortenatlassen met recente data

Op basis van een oriënterend veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek heeft plaats gevonden op 13 en 16 juni 2018 door een ecoloog van Sweco. Er is vervolgens gekeken of beschermde soort(groepen)en beïnvloed kunnen worden door voorgenomen activiteiten. Op basis van deze analyse is geconcludeerd voor welke soort(groepen) nader (veld)onderzoek en eventueel een ontheffing in kader van Wet natuurbescherming benodigd is.

1.3.1 Planten

Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde plantensoorten (NDFF, laatste 5 jaar). Wel zijn de Rode lijst soorten krabbenscheer, schijnviltroos tweestijlige meidoorn en de viltroos waargenomen. Rode lijst soorten genieten niet van een juridische bescherming.

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde plantensoorten. De werkzaamheden vinden voornamelijk plaats in aanwezige grasbermen. Op een aantal plaatsen staan hier bosschages, bomen, ruigte of aangeplante heg. In de aanwezige bermen zijn algemene soorten waargenomen zoals zilverschoon, pitrus, akkerdistel, rozenbottel, zuring, smalle weegbree, grote kattenstaart, boterbloem, vogelwikke, veldlathyrus, paardenstaart, rolklaver koolzaad en perzikkruid.

1.3.2 Vleermuizen

Binnen het plangebied is één waarneming bekend van de laatvlieger (NDFF, laatste 5 jaar). Volgens de actuele verspreidingsgegevens (www.verspreidingsatlas.nl) kunnen tevens de volgende soorten voorkomen binnen het plangebied baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, rosse vleermuis, tweekleurige vleermuis, ruige dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis.

Permanente verstoring van vleermuizen treedt op als er rust- en verblijfplaatsen verloren gaan (kap van bomen of sloop van gebouwen), vliegrouetes verdwijnen door o.a. de kap van bomen en het verwijderen van lijnvormige elementen, het verdwijnen van foerageergebied of het aanleggen van straatverlichting.

Er staan langs het beoogde fietspad tussen Noordbergum en de Zomerweg 12 eiken die erg dicht op de weg staan. In de aanwezige eiken zijn geen holtes waargenomen tijdens het veldbezoek. Op twee plekken langs hetzelfde tracé zijn groepen populieren aanwezig. Ook deze hebben voor zover was te beoordelen tijdens het veldbezoek geen holtes welke mogelijk geschikt zijn voor vleermuizen als rust- en verblijfplaats. Wel staan op ca. 5 à 6 meter van de aanwezige weg een aantal elzen met mogelijk geschikte holtes. Doordat het fietspad binnen de afmetingen van de huidige weg komt te liggen zullen de aanwezige bomen blijven staan. Derhalve zal hier voor vleermuizen geen negatief effect ontstaan.

Bij de te reconstrueren kruising Zomerweg is aan de zuidoostzijde een bomenrij aanwezig. Van deze bomenrij is één boom waar holten in aanwezig zijn. Deze bomenrij zal niet worden gekapt dus hebben de werkzaamheden geen negatieve effecten op rust- en verblijfplaatsen, vliegrouetes of foerageergebieden voor vleermuizen. Langs de noordzijde van de Zomerweg zal wel een aantal eiken gekapt moeten worden. In deze eiken zijn tijdens het veldbezoek geen hopen waargenomen. Derhalve zullen hier geen negatieve effecten voor vleermuizen ontstaan.

Voor de nieuwe ovonde bij de kruising Wyldpaed) zullen een aantal bomen gekapt worden. Aan de noordzijde is een bomenrij aanwezig. In deze bomenrij zijn in een grote wilg (aan het Wyldpaed) en een els (langs de N355) meerdere holtes waargenomen. Mocht deze bomenrij gekapt worden, zal door een deskundig ecoloog beoordeeld moeten worden of de waargenomen holten potentieel geschikt zijn voor vleermuizen. Als blijkt dat de holten mogelijk geschikt zijn voor vleermuizen zal aanvullend vleermuisonderzoek plaats moeten vinden.

Aan de noordzijde van de te reconstrueren kruising met de Kooiweg gaan bomen gekapt worden. Aan de noordzijde is een els waargenomen met een holte. Mocht deze boom gekapt moeten worden, zal door een deskundig ecoloog beoordeeld moeten worden of de holte potentieel geschikt is. Mocht blijken dat deze potentieel geschikt is zal aanvullend onderzoek plaats moeten vinden.

Op de overige locaties worden geen bomen gekapt en/of zijn geen holten waargenomen voor zover beoordeeld kon worden tijdens het veldbezoek.

1.3.3 Overige zoogdieren

Binnen het plangebied is de zwaar beschermde otter en zijn de vrijgestelde soorten bosmuis, bunzing, egel, hermelijn, ree, steenmarter en wezel waargenomen (NDFF, laatste 5 jaar). De waarnemingen van de otter zijn voornamelijk gedaan nabij het kanaal Kûkhernsterfeart die de N355 kruist.

Tijdens het veldbezoek is gebleken dat er geen habitat voor de otter in de vorm van water en oeverzones) aanwezig is, aan de Kûkhernsterfeart worden geen werkzaamheden uitgevoerd. Derhalve zullen de werkzaamheden geen negatieve effecten hebben op de otter. Voor zowel de vrijgestelde als de beschermde soorten geldt de zorgplicht, wat voornamelijk inhoudt dat passerende dieren de gelegenheid moet worden geboden het plangebied te verlaten.

1.3.4 Amfibieën & reptielen

Binnen het plangebied zijn alleen waarnemingen bekend van de vrijgestelde soorten bruine kikker, gewone pad en de kleine watersalamander (NDFF, laatste 5 jaar). Op basis van de verspreidingsgegevens (www.verspreidingsatlas.nl) is het mogelijk dat de zwaar beschermde soort heikikker voor kan komen nabij het plangebied.

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van amfibieën en of reptielen. Binnen het plangebied is geen essentieel leefgebied aanwezig voor de heikikker. Derhalve zullen de werkzaamheden geen negatieve effecten hebben op de zwaar beschermde heikikker. Voor zowel de vrijgestelde als de beschermde soorten geldt de zorgplicht, wat voornamelijk inhoudt dat passerende dieren de gelegenheid moet worden geboden het plangebied te verlaten.

1.3.5 Vogels

Alle inheemse vogels zijn als Vogelrichtlijnsoort beschermd conform artikel 3.1 Wet natuurbescherming. Vogels zijn ten allen tijde gedurende het broedseizoen beschermd. Op basis van het bronnenonderzoek is vastgesteld dat er in de directe en wijde omgeving van het plangebied diverse vogelsoorten zijn waargenomen (NDFF, laatste 5 jaar).

Verstoring van vogels treedt op wanneer er werkzaamheden uitgevoerd worden in de nabijheid van broedende vogels in en rond het werkgebied. Het betreft broedende vogels in ruigte en bomen. Door buiten het broedseizoen te werken, wordt verstoring van broedende

vogels voorkomen. De broedperiode loopt globaal van half maart tot begin augustus. Indien het niet te vermijden is in het broedseizoen te werken dient eerst onderzocht te worden of er in de nabijheid nesten of broedende vogels aanwezig zijn die verstoord kunnen worden. Indien dit het geval is, wordt gewacht met de werkzaamheden tot het moment dat de vogels vliegvlug zijn. Als buiten het broedseizoen wordt gewerkt zijn negatieve effecten voor vogels uit te sluiten.

Op een aantal locaties gaan bomen gekapt worden. In deze bomen zijn geen potentieel jaarrond beschermde nesten waargenomen, voor zover in de huidige situatie met het aanwezige bladerdek beoordeeld kon worden.

1.3.6 Vissen

Binnen of nabij het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten (NDFF, laatste 5 jaar). Binnen de wijzigingen van de N355 worden geen open wateren gedempt en gaat er geen functioneel leefgebied voor vissen verloren. Derhalve zullen geen negatieve effecten ontstaan voor vissen.

1.3.7 Ongewervelden

Binnen of nabij het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vlinders, libellen of insecten (NDFF, laatste 5 jaar).

Tijdens het veldbezoek zijn geen aanvullende waarnemingen gedaan omtrent vlinders, libellen of andere ongewervelden. Er gaat geen specifiek habitat verloren voor beschermde vlinders en libellen. Derhalve zullen de werkzaamheden geen negatieve effecten hebben op ongewervelde soorten.

2 Archeologie en cultuurhistorie

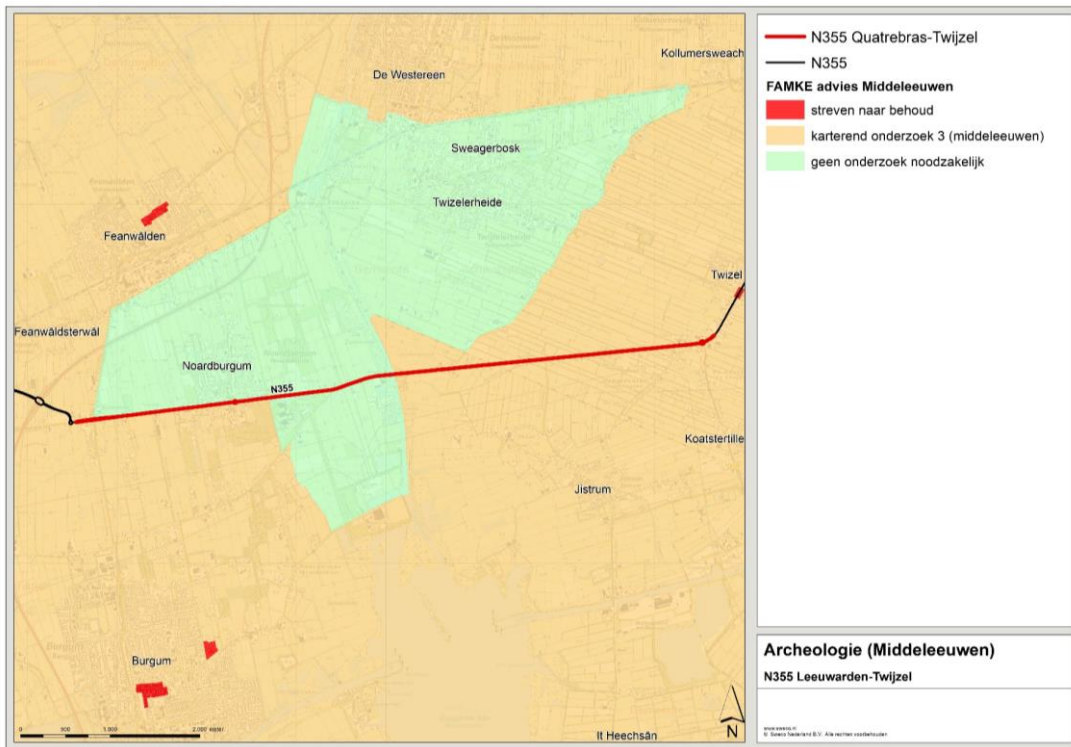
In 1992 is door Nederland het 'verdrag van Valletta' ondertekend, in de volksmond ook wel 'verdrag van Malta' genoemd. Het verdrag van Malta is wettelijk vertaald met een ingrijpende wijziging van de Monumentenwet 1988 en enkele andere wetten, zoals de Ontgrondingenwet en de Woningwet. Hierin wordt de verantwoordelijkheid voor een goede omgang met eventueel aanwezige archeologische waarden bij de gemeenten gelegd.

Elk ruimtelijk plan dient een paragraaf over archeologie en cultuurhistorie te bevatten, waarin wordt aangegeven welke archeologische en cultuurhistorische waarden in het plan aanwezig, dan wel te verwachten zijn en hoe deze zijn meegewogen. Daarnaast kan het bestemmingsplan of de omgevingsvergunning regels bevatten om eventueel aanwezige archeologische waarden te beschermen. Daarin kan in het belang van de archeologische monumentenzorg een omgevingsvergunning voor aanlegactiviteiten verplicht worden gesteld en worden bepaald dat de aanvrager van een omgevingsvergunning voor bouw- of aanlegactiviteiten een archeologisch onderzoeksrapport dient te overleggen. Daarmee wordt de aanvrager van een dergelijke vergunning verantwoordelijk voor behoud van archeologisch erfgoed.

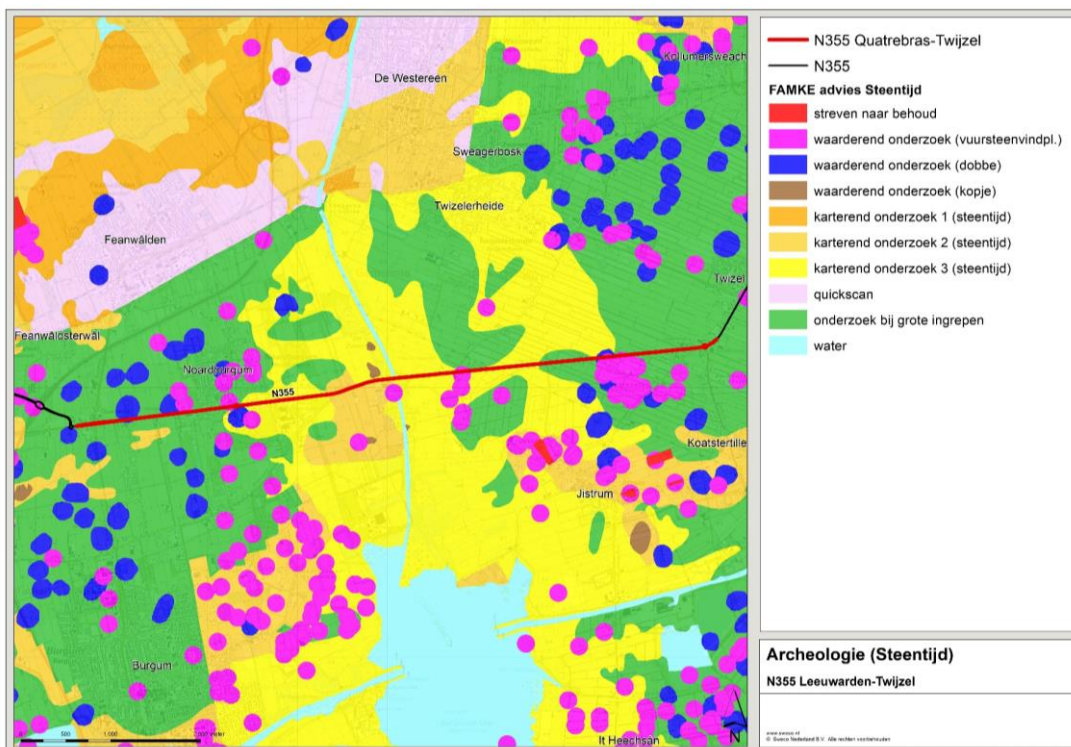
Met betrekking tot het archeologisch beleid geldt in de provincie Fryslân de Friese Archeologische monumentenkaart Extra (FAMKE). In het plangebied is geen sprake van bekende archeologische monumenten die aangetast worden door bodemingrepen als gevolg van de geplande ontwikkeling.

Het FAMKE maakt onderscheid in beleidsadvies voor twee periode: een advies voor de periode Steentijd (het pleistocene landschap) en een advies voor de periode Middeleeuwen/Nieuwe tijd (het holocene landschap).

- Voor de periode Middeleeuwen (zie onderstaande figuur) geldt voor het plangebied grotendeels categorie 'karterend onderzoek 3'. In deze gebieden kunnen zich archeologische resten bevinden uit de periode ijzertijd - middeleeuwen. Het gaat hier dan met name om vroeg en vol-middeleeuwse veenontginningen. Daarbij bestaat de kans dat er zich huisterpjes uit deze tijd in het plangebied bevinden. Ook de wat oudere boerderijen kunnen archeologische sporen of resten afdekken, hoewel de veengronden eromheen al afgegraven zijn. De provincie beveelt aan om bij ingrepen van meer 5.000 m² een historisch en karterend onderzoek te verrichten, waarbij speciale aandacht moet worden besteed aan eventuele Romeinse sporen en/of vroeg-middeleeuwse ontginningen.
- Voor de periode Steentijd gelden meerdere categorieën. Voor enkele ingrepen geldt de categorie 'karterend onderzoek 2'. De provincie beveelt daarom aan om bij ingrepen van meer dan 2500m² een karterend (boor)onderzoek uit te laten voeren. Ook valt een ingreep in de categorie 'karterend onderzoek 3'. Hier dient een karterend (boor)onderzoek uitgevoerd te worden bij ingrepen van meer dan 5000 m². Daarnaast ligt een deel van het plangebied in een zone waar de categorie 'onderzoek bij grote ingrepen' geldt. Eventueel aanwezige archeologische resten zijn hier al ernstig verstoord. Bij ingrepen groter dan 2,5 hectare is hiervoor karterend onderzoek noodzakelijk. Tevens geldt de categorie 'waarderend onderzoek vuursteenvindplaats' en 'waarderend onderzoek dobbe'. De provincie beveelt hier aan om bij ingrepen van meer dan 50 m² respectievelijk 500 m² te onderzoeken middels een archeologisch waarderend onderzoek.

Advies archeologie Middeleeuwen

Advies archeologie Steentijd

De deelprojecten waar archeologisch onderzoek noodzakelijk is aangezien deze ingrepen plaatsvinden in een gebied met een vuursteenvindplaats en/of dobbe:

- Kruising Wyldpaed – Gelegen in gebied met vuursteenvindplaats
- Ronde Noardburgum – Gelegen in gebied met vuursteenvindplaats
- Westelijke komentree Noardburgum – Gelegen in gebied met vuursteenvindplaats en dobbe

Een deelproject waar archeologisch onderzoek vereist is aangezien de ingrepen plaatsvinden in een gebied met 'karterend onderzoek 2':

- Kruising Zomerweg – Betreft een ingreep van meer dan 2500 m²

Voor deze deelprojecten is geen onderzoek vereist aangezien de drempelwaarde niet wordt bereikt:

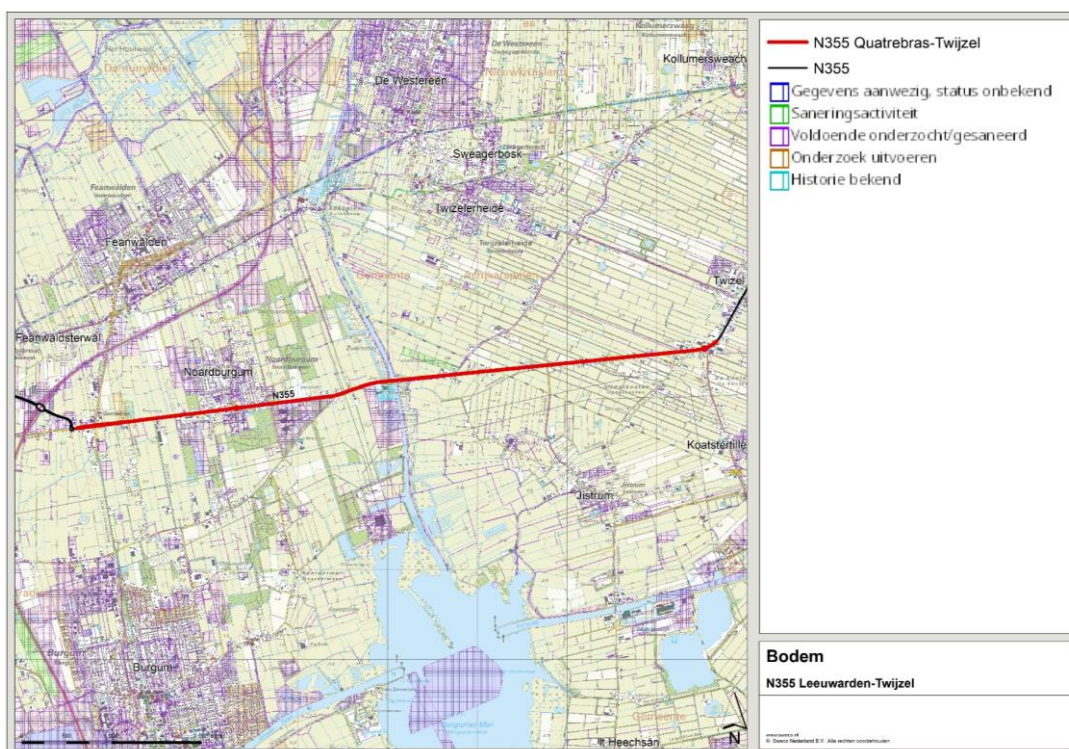
- Kruising Kooiweg – Gelegen in gebied met 'onderzoek bij grote ingrepen' (> 2,5 ha.)
- Kruising Opperkoatsterwei – Gelegen in gebied met 'onderzoek bij grote ingrepen' (> 2,5 ha.)
- Oversteek Ypeylan – Gelegen in gebied met 'onderzoek bij grote ingrepen' (> 2,5 ha.)
- Landbouwpasseerstrook Opperkoatsterwei – Gelegen in gebied met 'karterend onderzoek 3' (> 5.000 m²)

In alle gevallen geldt dat indien bij toekomstig graafwerk archeologische sporen worden aangetroffen of archeologische vondsten worden gedaan, deze conform de Monumentenwet 1988, artikel 53, direct gemeld dienen te worden bij het bevoegd gezag.

3 Bodem

Op basis van gegevens van het Bodemloket is een eerste beeld van eventuele verontreinigingen en/of verdachte locaties verkregen langs de N355:

- Ter plaatse van de meeste beoogde maatregelen zijn diverse gegevens bekend in het Bodemloket. Op deze locaties is geen sprake van verontreinigingen die gesaneerd dienen te worden of bekende historische activiteiten.
- Ter plaatse van de kruising Wyldpaed is een autoreparatiebedrijf en een tankstation aanwezig. Hier dient een nader onderzoek (NO) uitgevoerd te worden om de omvang en ernst van de vastgestelde verontreiniging te bepalen.

Indien bij de uitvoering van maatregelen grond vrijkomt en wordt toegepast, gelden de regels van het Besluit bodemkwaliteit. Hiervoor is, afhankelijk van de locatie van toepassing, mogelijke een generiek of gebiedsspecifiek beleidskader van kracht voor het toepassen van grond, namelijk (water)bodemkwaliteitskaart waterschap en/of gemeenten. Bij uitvoering van grondwerkzaamheden dient rekening te worden gehouden met veiligheidsmaatregelen conform CROW-publicatie 132 “Werken in of met verontreinigde grond”.

Afhankelijk van de specifieke situatie ter plaatse, de aard van de werkzaamheden en het beleid van de gemeente is eventueel (water)bodemonderzoek conform NEN-5740 en NEN-5720 noodzakelijk om indicatief de bodemkwaliteitsklasse vast te stellen. Dit kan vastgesteld worden in een vooronderzoek NEN-5725 (historisch onderzoek). In combinatie met het bodembeleid van de gemeente waarin vrijkomende grond wordt toegepast, kan het noodzakelijk zijn de grond te keuren middels een partijkeuring.